

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 ар. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свѣят о год 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Мотиви до «правительственной воднодорогової» предлоги.

(+) Ідея великих водних доріг в Австрії займе неперечно уми широких верств суспільности і для того годить ся і нашу суспільність познакомити докладно з сею справою. Для поясненя згаданої предлоги подало правительство поясненя, які тут наводимо:

«Предкладаючи на основі найвисшого уповаженя сей начерк закона до конституційної залагоди, правительство свідомє того, що з тим має почати ся нова доба в розвитку комунікацій в Австрії. Такий розвиток є для нас конечний, а водні дороги після досвѣду деінде зробленого, є відповідним середником, щоби пособити і прискорити сей розвиток.

Не може бути задачею сего короткого справозданя, входити в розбір сего, чому участь водних доріг в цілім нашім руху була доси так незначна. Пересічно на рух на сухопутних водах випадало 5-7%, на залізничий 94-30%. Причина сего зовсім проста. Сплавні ріки — природні водні дороги — належать до Австрії по більшій часті лише горішнім бігом, а штучних водних доріг т. є каналів у нас взагалі нема. Сю недостачу давно вже відчувано і з щораз сильнішим натиском і більшим інтересом розпривлювано прилюдно про се питанє, чи сей стан треба вважати тривалим і чи економічне господарство Австрії має зречи ся нарешті сих великих користий, яке подав би їй дешевий перевіз на водних дорогах, які мали би повстати.

Тут годить ся нагадати правительственну предлогу з 1872. р. задля дозволу на Дунайско-Одерський канал, дальше переведені в першій половині 90-их років пересправи із спілкою також задля дозволу на Дунайско-Одерський канал, дальше кілька раз уділювані вступні дозволи задля почину вступних технічних робіт для всяких каналів, дальше розправи і ухвали соймів і громадских рад, розправи союзних віч німецько-австро-угорського союзу сухопутної плавби і відбутого 13. грудня 1900. р. у Відні воднодорогового з'їзду, основанє і живу діяльність Дунайско-Велтаво-Лабського каналового комітету (основаного 1892.), розправи воднодорогової комісії і економічної комісії в р. 1884., 1891. і 1896., дальше почини каналових студий гідротехнічним бюро міністерства торговлі (від 1893.), на останку престольні річи з 1897. і 1901. рр. і найновіші розправи в воднодороговій комісії вибраній в біжучій законодавчій добі посольської палати і зложену там 20. марца 2901. заяву правительства устами міністра-президента.

Коли переглянемо наведені тут дані, то неодна нам роз'яснить ся. Насамперед, що усунєно на дальший плян гадку, будувати в Австрії канали як заробкові підприємства на приватно-економічній основі. Відтак, що потреба і домаганє водних доріг зросли не лише інтензивно але й ек-

тензивно. На місце поодиноких каналових проєктів виступила у великих нарисах уложена, з собою звязана і одноцільна воднодорогова програма. Годі і се заперечити, що сї в розвитку цілої проблеми видні фази стоять між собою в звязі і обусловлюють себе обопільно. Бож се зовсім зрозуміло, що вимагає ся інтервенції держави, без якої не можна би певно цілої програми виконати, також для сего проєкту (Дунай-Одра), для котрого здійсненя для того були приватно-економічні заходи, позаяк сей канал з самого почину буде мусів числитися з масовим перевозом великого артикулу (вугля).

Сею предлогою сповнив міністер-президент заяву зложену іменем правительства 20. марца 1901.

Єство предлоги основує ся на законнім забезпеченю будови 1.600—1.700 кілометрів водних доріг, вчасти штучних каналів, вчасти каналізованих ріжних русел. Кошти буде покривати держава, при відповідній участі дотичних королівств і країв та інших інтересентів, як і місто Відень і Прага. На сю фінансову участь згаданих чинників кладе правительство рішучу вагу. Поминувши приклади інших держав, де вже вимір сеї участі є числово в законі поданий, (після останньої каналової предлоги німецької випадає кругло 30% коштів будови, удержаня і інших видатків при руху на інтересентів), правительство принєволенє передовсім для того вимагати сеї участі інтересентів, позаяк в сій участі, як і в її вимірі можна буде найти найліпшу міру довіря, яке учасники мають до економічної сили проєктованих доріг. В подрібній часті сих мотивів буде згадка про ухвали, які вже в многих репрезентативних тілах запали в користь будови водних доріг; коли там нераз рішучо, а в часті також з більшою або меншою конкретністю висловлено заяви готовости до грошевої підмоги, то тепер наспів час, сї заяви виконати. Правительство переконанє о тім і оно не допускає иньшого розуміня з свого боку, що всі того рода ухвали видержать пробу і що матеріальної помочи учасників не забракне в хвилі, коли держава має покористувати ся тими заявами. Загальні кошти будов обнятих правительственною предлогою обчислено на кругло 750 мільонів корон. При тім обчисленю прийнято можливість плавби кораблями о 600 тонах взагалі і з засторогою всяких змін, які показали би ся з варіантів трасованя і після вибраної системи для покочаня положеня що-до висоти (шлюз і підойм), о чим ще буде мова. Сеї суми не піддає ще правительство під ухвалу. Правительственна предлога подає річеві границі будовничої програми (Дунай-Одра, Дунай-Велтава-Лаба, злуку із сходу на захід між сими обидвома і в злуці з тим групу в Галичині) і часові границі для її виконаня (1904—1924), устанавляє тип позичкового покриття коштів, які спадуть на державу по потрученю уділів інтересентів, а впрочім обмежає ся до того, що подає припадаючий на державу уділ, який в першій будівничій добі від 1904—1912 треба буде дати, на 250 мільонів корон.

О всіх тих постановках буде мова в подрібній часті сего мотивованя до поодиноких параграфів начерку закона. Але в тій загальній часті ще годить ся подати деякі загальні замітки.

(Конець буде).

З країни нужди і здирства.

З Косівського.

(Справа Дмитра Готича з Криворіччя).

Іван Готич, пра-прадід жиючого Дмитра, купив рустикальвий ґрунт і Микету Гелети, а що л на той акт маю пізнійше покликається, то наводжу его дословно: «wiadomo czynię, komu o tem wiedzieć będzie należało, iż Pracowity Iwan Gotycz, Poddany Krzyworowniański, kupił wiecznemi czasy Laz Klempus nazwany u Mykity Gieloty, u Maryiki żony Jego, Iwana syna Gielotow, tudzież Wasyla u Nastuni Dzuraków Małżonków także Poddanych krzyworownianskich, poniegdę Ignacie Maczewniku na Maryikę u Nastunię Dzuraczkę spadły, za które Pohary (>hopar< ліс смєперковий) od Synów swoich Dzurakowie zapisują tak, aby już od tych tak Geletowie u syn ich jako u Dzurakowie, ani sami ani dzieci Ich do tego Łuzu zadnego prawa nie mieli, ale aby Iwan Gotycz z sukcesorami Swoimi jako swego własnego uzywał, u wolny był czyli go Sam trzynać, czyli dzieciom swoim oddać, Co jako się między nimi dobrowolnie stało, tak dla lepszej pewności z Władzy u Zwierzchności moiey Possorskiej Ręką moją własną podpisuję. Datt w Krzyworowni d. 24 9 bris 2753 I. Wykowski... 1/8 1775 potwierdzuje якісь Wiktor Kraszewski, здаєсь дідич, якусь заміну на згаданім ґрунті Готичів з Боднарюками... Потому Te Prawo Przedazy Grona Klemkus zwanego od Pracowitych Mykity Gelety u Maryiki Zony Jego, po zmarłym Hnacie Maczewniku na też Maryę u Nastunię Córkę Jego jako naturalne Suksessorki spadły a przez Iwana Gotyca Poddanego mego Krzyworowiańskiego kupiony approbuję u te kupno Podpisem Ręki moiey stwierdzam. Datt w Kclomyi dnia 25. Września 1777 Roku Bachminska. — Вкївци мусів зайти якісь спір о межі між Готичами а Боднарюками, >bo na powtorne zlecenie mnie nizey podpisanego od WW Bachminskeiya Matki naszey< справа була розсуджена 11/6 в користь Готича >i ten Dekret z mocy mi dancy approbuję u podpisem Ręki Stwierdzam M. Czenski Putt.

Се поле в индивидуеллер Grund-Ertragsbogen стоїть на ґуцулові і має чч. топографічні 557 ст. 861 пов., 582 ст. 923 пов. і 587 ст. 931 пов. і ґуцули его уживали аж до 1869. т. є діти, доки не виріє на нїм може і 150-літний смєперковий ліс, придатний панови на добрі гроші і >нав бунтом єв (став) рубати<. Мужики не давали і справа волікла ся до 1872. В тім році подали ґуцули о провізорію против дідича і в часті виграли, бо апелляция внесла в часті засуд косівського суду в дни 29 10 1872 ч. 24421 >przychylając się cześciowo do tego rekursu zmienił c. k. Sąd kraj. orzeczenie (суду з 30/5 1872) w ostatnim ustępie z uwagi, że nie ma dowodu na to, iż sporna parcela ze strony komisji serwit. dworowi z wiadomością (якась Божа душа се судила) rekurentów oddaną została, w ten sposób, że się kosztą tego sporu nawzajem znosi; zresztą powołane orzeczenie potwierdza się

гловніе з tego względu, że rekurenci przy rozprawie przyznali, iż двір в Krzyworówni в r. 1869. в спорным lesie pomimo ich sprzeciwiania się zrab założyli, przez co в posiadanie wszedł. Jednakże wolno jest rekurentom praw swych do спорного lasu в drodze zwyклого процесу до chodзіć. Дідич подав знову жалобу на гуцулів під 15/9 1872. ч. 6259, бо зарпідили быдло до lasu dworskiego в Krzyworówni, бідącego в моім дзержавнем узыванні. (Чому не власність?) — а против оречевя висш. ц. к. суду кр. вніе рекурсе ревізійний, але і ту не пошастило, бо затвердили засуд II інстанції під 28/12 1872. ч. 33600.

Справа волічесь поновлюванями позвів та всякими давнійшими >re-du-tri-quadru< а все >пліками< грошей з гуцульскої мошонки аж до 1877. Під 15/12 1877. ч. 15309 звідуче ц. к. суд в Косові >przed stanowczem załatwieniem spisu aktów: a) czyli в metryce gruntowej з r. 1820. спорне parcele Nr. dep. 861,923 і 931 są jako posiadłość dominikalna czyli rustikalna zapisane, — b) czyli те спорне parcele są identyczne з Nr. kost. 1471. в operatach stałego katastru, — і c) czyli та sama przestrzeń zgłoszoną została до wykupu од ciężarów gruntowych przez двір в Krzyworówni?

На початку розвідки я навів, яким способом (через купно) прийшов гуцул до спорного ґрунту. Двір не був ніколи властителем того ґрунту, бо і в individuellер Grund-Ertragsbogen вписаний властителем спірного ґрунту Боднарук Юрій v. Шеренюк. Се не змінє суті річи, бо той Боднарук міг бути зятем Готича і дістати в посазі той ґрунт, а яко бездітний полишив ґрунт родині жіночій. Досить, що ґрунт був в посіданю неоспоримім без перерви від 1753—1869. в родині Готичів. Тож треба чудоватись не мало шуканю за властителем того ґрунту, а то ще тим більше, що перед 25 рр. мусів гуцул ще більше мати >декретів< (доказів паперами) в руках, бож не одно важне попропадало по >аблокатах< та по покутних писарах. — Спір провізоріяльний, рішений ц. к. судом в Косові 10/8 1878. ч. 10892 в той спосіб, що парц. 1471 (а о ту розходилось) мають дідич і Готич >у воросі< (спільно) уживати з вилученем 1/2-моргової рілі >огороженої<, котру Готич має сам уживати.

>Не то що мав сми великий кельт (видаток) на процес<, каже гуцул, >але ще присилив си до мї (мене) староста зі своїми штрафами за ліс< (szkody lasowe). Ц. к. староство в Косові під 24/9 879 ч. 5848 укарало Дм. Готича за szkodę lasową grzywną 50 зг. на fundusz kultury krajowej, на odszkodowanie dworowi 1 зг. 10 ct. і kosztów komisyjnych 6 зг. 64 ct. (ц. к. намієництво затвердило той засуд під 14/3 883 ч. 16741, так само р. Minister spraw wewnętrznych в porozumieniu з Ministerstwem handlu reskryptem з 30/3 885 l. 20685/84 nie uwzględnіł rekursu waszego<, бо >przy rozprawie 23/6 879 twierdziliście, że pomienione parcele (повинно бути parcela, бо спір іде о парц. 1471) są waszą własnością од wieku і że między dworem а wami тоczy się spór о takowe в ck. Sądzie pow. kosowskim. Wskutek tego tłumaczenia się przeprowadzono dodatkowe dochodzenie на dniu 22/7 879< (як то скоро ідуть wyroki для панів: 22. dochodzenie а 24-го вже wyrok, а мужик сарака, коли іде о кривду від двора, мусить ждати роками) >і przekonano się, że nawet в drodze prowizoryalnej przegraliście swoje prawo posiadania до powyższych parcel<. Сам дідич в поданю з 10/6 880 ч. 6528 до суду в Косові признає, że spór prowizoryalny nie jest jeszcze przez Świątny ck. Sąd ostatecznie załatwionym, а ту ц. к. староство przekonало się ще 24/7 879 że przegraliście — і на тій підставі дві висшї інстанції осуджують гуцула! Але ідїм дальше, а скаже нам wyrok ц. к. суду з 10/8 878 ч. 10892 як przegraliście: >I żądaniu pozwu prowiz. Stan. Przybyłowskiego (дідича) о utrzymaniu го przy wyłącznem posiadaniu ґрунту лесистого в Krzyworówni под I. kat. 1471 — odmawia się — II) natomiast utrzymuje się powoda St. Przybyłowskiego przy posiadaniu opisanego ad I ґрунту в Krzyworówni под I. kat. 1471 położonego spólnie з pozwany Dm. Gotyczem, з wyłączeniem jednakże од tego posiadania tej półmorgowej на спорным gruncie

od północnej tegoż granicy położonej przestrzeni, którą pozwany ogradza і wyłącznie użytkuje<.

Против того ореченя зарекуровали обі сторони, а ц. к. суд вис. кр. казав до ч. 29497 поновити доходженє і ц. к. суд в Косові визначує термін на 31/1 881 ч. 2860/80, на котрім Дм. Готич програє провізорю на глум ореченю того самого суду з 10/8 878 ч. 10892. Засуд потверджують: апеляция до ч. 16826/81 а трибунал до ч. 30979. Від власности відсуджено гуцула засудом суду повітового в Косові з 30/8 879 ч. 6512 потвердженням апеляцією під 10/2 880 ч. 2565.

Гуцул жалувєсь, що >як не могли мене правом вигнати з мого пушчевого ґрунту, то взяли си на фіґлі (способи). Якійс Антульський каже до мене: ґрунт твій, тобі его ніхто не відбере, ти лише запліткуй (винаймай собі на одно літо) на тім ґрунті траву у п. Пшибиловского. Я дурнек, не до вас кажучи, послухав тай запліткував; заплатив сми 25 зр., а потому оцех сми си (смамятав ся), не платив сми більше, бо, коли голова моя то і волосє мое. Я си думав, що той Антульський якийс політичний пан (в значіню чемний-справедливий, бо Антульський був секретарем староства, а він мене узав на таку штуку! Така у нас правда! — ківчив сумно гуцул — >пушчевий ґрунт у мене відобрали, пустили мене за прошенім хлібом, сяджу в комірнім, висидів сми за шкоди на моім ґрунті поверх 300 діб в неволи (арешті), присудили на мні шос 700 левів штрафів, але подав сми рекурсе, та вони мені німого не кажуть і я їм нічого не кажу, хіба що ще схоте зі мнї душу ваяти. Та най беруть, бо я і так приклеп сми її через тоту правду у процесі. Ой татку! вчите: буде сму! буде, на тім світі за кривду, а мені вже є і тут: бом голій, босий, голодний та у чужій хаті. Та як заховаю душу для Бога!?

З державної ради.

Засіданє зачало ся о год. 1/2 до 12.

По відчитаню внесенє та інтерпеляцій палата пристувила з дневного порядку до наради над § 11. закона про житові належности. Промовляли пп. Феглер і Нітше а накінци референт і в голосованю прийнято сей параграф.

Відтак радичено над додатковим внесенем п. Офнера до § 12. Після внескодавця забрав слово пос. Кончі що-до внесенє меншости а відтак промовив міністер скарбу Бем-Баверк і пос. Добошинський, який в імені польского Кола заявив ся против предложеного змісту сего параграфу, щоби примушувати податників до маніфестаційної присяги, бо се образило би як найбільшійше реліґійні чутя. Міністер виступив в обороні маніфестаційної присяги, але згодив ся на зміну, пропоновану Добошинським; єї прийнято відтак в голосованю разом з § 12.

Довша дискусия вивязала ся при § 20, який звучить, що цісарске розпорядженє, виданє в сій сираві, тратить обовязуючу силу з хвилєю, коли закон увійде в жите. Вкінци ухвалено і сей параграф і *принято цілий закон в II і III читаню.*

При кінци засіданя президент Фетер відповідає на інтерпеляцию опата Трайнфельса в справі інтерпеляцій всенімців. Президент заявляє своє негодованє з причини напастий на католицизм, але разом вияєнює, що крім накликуваня до взаємної толеранції, регулямін не подає ему жадного способу, щоби здержати подібні виступленя.

Пос. Пернерсдорфер жадає, щоби в день 1. мая не було засіданя палати. Се внесенє відкинено, прийнято пропозицию президента, після якої засіданє відбуде ся о год. 11. перед полуднем.

Перед замкненем засіданя переказано без першого читаня каналовій комісії правительственне предложенє дотично будови водних доріг.

З політичного поля.

На вчерашнім засіданю *зелізничої комісії* зажадав пос. Еленбоген, повеже вже є усталеною технічна часть інвестиційного предложеня, щоби тепер узгляднено соціальну політику. Бесідник домагав ся, щоби в умовах, які міністерство має заклочити з підриємцями, поміщувано постано-

ви що-до височини платні робітників, правильности виплати, що-до охорони жита і здоровля робітників. Справоздавець пос. Сильвестер підперсі внесенє. Міністер зелізниці Вітек заявив, що правительство в засаді годить ся на тих, однак уважає невідповідним втягненє внесенє поз. Еленбогена до основи предложеня, бо се була би одноразова кодифікация. Міністер прирік узгляднити охорону робітників в адміністраційній дорозі. Промовляли ще пп. Форшт, Струшкевич, Кафтан, Селєний, почім внесенє пос. Еленбогена відкинено, а ухвалено лише загальну резолюцию про охорону робітників.

Комісія для нагани уконституовала ся вчєра і відбула засіданя в сираві Сустерєїя contra Штайн.

З Пекіна телеграфують, що на відбутій вчєра конференції генералів ухвалено повідомити послів, що переговори що-до вицофаня війск є можливі, коли послї зможуть подати загальну суму відшкодованя, яку Китай має заплатити і коли зможуть дати гваранцию що Китай дійсно приклонний заплатити сю суму. Однак на се не заносить ся, бо заравом доносять зі столиці Китаю, що правительственне китайске військо під командою генерала Лїо тільки про око людске уступило з під Гуойлю і що тепер займає инші позиції. Команданти сполучених війск домагають ся від китайских повномочників, аби китайскі війска цілком уступили. В ночі з 26 на 27 цвєтня появили ся в Пекіні на рогах улиц плякати звиваючі всіх патріотичних Китайців, аби дня 15 мая збунтували ся і вигнали всіх чужанців. Бюро Вольфа доносить, що в днях 23 і 24 цвєтня відбуло ся кілька битв між китайским війском генерала Лїо а чотирма німецкими відділами Кетелєра. По завзятім опорі відігнано Китайців до Куану. Німці стратили 4 офіційрів ранених, 3 воєків убитих а 32 ранених. — Один з шангайских дневників оголошує подробиці о доходах і расходах Китаю, з чого виходить, що річні доходи Китаю вносять 88 мільонів таєлів, а видатки 101 мільонів. Дефіцит отже вносить 13 мільонів таєлів вчєно. (Один таель має 12 корон). Отже які можуть бути вигляди на відшкодованя зі сторони китайского правительства? До Вєшинґтону надійшла телеграма американьского посольства в Пекіні, що цісарєва вдова передала справи, котрі доси сама провадила одному з генералів. В Вашингтоні уважають се за знак, що цісарєва резыґнує зі своєї дотеперішної абсолютної власти.

З полудневої Африки доносять, що після взявї вєсланих до Каплендїі мирових делегатів, мирового конференция розбила ся. Провідник союзу Африкандерів не признав повномочия делегации, а голяндскі міністри не хотіли вчинати жадних кроків, доки не буде загварантована независність обох рєпублик. Також і президент Трансвалю Кріґер, приймаючи в Амстердамі депутацию стоваришеня підпируючого інтереси Бурів, заявив, що тепер нема бесіди о яких небудь мирових переговорах з Англіяцями і що всі поголоски о посередництві пані Боти суть пустою сплетнею. Також доносять, що жінка Боти не бавить ся в ніяке посередництво і по своїм повороті від чоловіка навіть не вступила до Кіченєра. — >Таймс< доносить, що Англіяці завяли місцевість Рос-Сенєгал, де до недавня пробував Шальк-Бургєр з трансвальским правительством. Кіченєр доносить з Преторїї, що від его послідної телеграми полонено 103 Бурів, 10 Бурів піддались добровільно; забрано 138 карабінів, 98 коний, 1 дванацятьфунтову армату і 15 патронів малого калібру; убито 12 Бурів. Коло Гельветїі забрано Бурам знищену армату Максїма і досить велике чєсло возів і худобя. По стороні Англіяців один воєк убитий, 1 офіційр і 7 воєків легко ранені. — З приватних жерел доносять, що пощєсть на конї забрала Англіяцям вже 75% коний і найбільше сивняє операції Англіяців. Дальше доносять, що Бури вивєрнули і звычили кілька поїздів, та на засідках змусили більшї англійскі відділи до капітуляції, а відобравши їм оружя, за словом чєсти, що не будуть більше брати участи в війні, пустили їх на волю. З Росмед телеграфують, що правдоподобно головною кватирою Бурів є ще завсїгди Рєностерберг, бо видко часто приходять там і відходячі малі відділи Бурів.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В четвер: гр.-кат. Йоана ветхонеч; рим.-кат. Зигмунта.—В п'ятницю: гр.-кат. Теодора, Анастасія; рим.-кат. Найд. Креста.

— **Др. Кос** очутив ся аж по трох майже місяцях і дав пояснене в 18. ч. «Гром. Голосу» з 25. цвітня що-до окликів, якими перебував мою бесіду. Отже в інтересі правди констатую і на се маю свідків, що навпаки тверджено д-ра Коса всі его оклики, які він «робив без кінця» *вірні записані* стенографами (парламентарні стенографи славні з своєї точности і вправи), бо і мої товариші і я сам їх добре чув, позаяв др. Кос стояв близько мене. Др. Кос міг перед надрукованем прочитати свої оклики і дивно, що аж по трох майже місяцях, по широкій полеміці в днешкарстві на ту тему, оголошує їх *невірними* і не в цілості записавими. Пригадую отже, що і п. Романчук і др. Кос кликали, коли я натякнув на *консолідацію націонал-демократів з радикалами*, що *се неправда*, а *притакнув* тому, що *націонал демократи консолідували ся з москвофілами*. *Се виразно признав* др. Кос. А коли по трох майже місяцях хоче др. Кос обмити ся із своїх окликів тим, що «се мабуть Ви Барвінський, коректу робячи, справив собі Zwischenputz», то нехай вже сам читателі осудять таке постуловане д-ра Коса.

Відень 30. цвітня 1901.

Ол. Барвінський.

— **З Коломиї.** Загальні збори тов. «Коломийський Боян» відбудуть ся в суботу дня 4. с. м. о год. 7. вечером, а в случаю недостаточного числа членів того-ж дня о год. 8. вечером з отсим порядком дневним: 1) Отворене зборів, 2) відчитане протоколу, 3) справоздане касове, 4) вибір нового відділу, 5) внесеня та інтерпеляції. — *о. З. Кирилівич*, голова. *Ст. Кузьмичка*, секретарка.

— **Віче в Станиславові.** Відділ філії товариства «Просвіта» в Станиславові спроще сим членів філії на віче крамарске, котре відбуде ся в понеділок дня 6. мая н. с. (Юрія) с. р. о 12. год. в полудне в сали «Рускої Бесіди», на новім поміщеню ул. Собієкого 28, дім Розенбергової. Порядок зборів: 1. Економічний стан нашого селянства — др. Т. Коцюба. 2. Про крамарство і союз крамарців — о. І. Барш. 3. Як вести рахунки крамарскі? Поученя для крамарів. — В. Нагірний, директор «Нар. Торговлі». З огляду на значенє крамарства для нашого селянства просимо не тільки членів нашої філії прибути і запросити всіх знайомих крамарів а просимо і всіх членів «Просвіти» і крамарів з сусідних філій і повітів. За Віділ: *Др. Коцюба*, голова, *Н. Мороз*, писар.

— **Представлене в Снятині.** Дня 5. мая відбуде ся аматорске представлене в Снятині в сали «Сокола» а дохід з него призначений на будову Троїцької церкви міської. Відограною буде «Сверкруха», комедія Льва Лопатинського, яку вже раз давніше там відограно з великим powodженем.

— **Руский народний театр** виїхав на час від 28/4 до 7/5 з Чернівців до Кіцманя на пять представлень. Відограв там іменно: «Не ходи Гриво на вечерніці», «Ямарі», «Дон Цезар», «Жидівка вихрестка» і «Бідне дівча». Потім вертає на дальші представленя до Чернівців і дасть дня 8. мая «Шелавило», комедію в 5 актах Гільєського.

— **Солоденько** примилує ся «Галічанін» тернопільській інтелігенції, але не без ціля. В дописи з Тернополя підписаний «Азъ Покліє» дописуватель немилосерно критикувє всіх і вся, а коли прийшло ему говорити про «Руску Бесіду», прибрав ся в лисячу шкіру і так торочить: «Относительно інтелігенції, сосредоточивающей ся в «Руской Бесіді» слідуєт с признательностію поднести, що в народних ділах она проявляє больше рвенія і самоотверженія, чім міщанство, которое, радикалами с пути сбитоє не весьма сочувственно относится к патриотическим начинаньям інтелігенції. Благодаря заботам послідней імієт Тернополь русскую гимназію, народную мужескую школу с русским преподавательным языком, на хорошем пути находится также діло такой же женской школы. С похвалою для русской інтелігенції будь сказано і то, що никогда не видвигаються партійні спори і совокупно всі як один муж дійствують в ділах общерусских. Есть надежда, что солидарность та обнаружится также при предстоящих выборах в городскую раду, так як наместничество із-за мелких неформальностей свесло несколько місяцев тому назад состоявшийся выборы. Одно лишь было би пожеланием, именно, чтобы „Русская Бесіда“ чілов, „Товариство Кредитовое“ же свое внутреннее деловодство вело в етимологическом правописаній, каждый бо образованный человек признати должеє, що фонетика не может считатись прогрессом в развитии языка, а тім самим і духовной жизни народа».

— **Перший Мая у Львові.** Заповіджені плякатами на нині збори робітників під голим небом на Стрілецькій площі відбули ся о год. 10. з промовами соціалістичних провідників. О год. 1/2 1. рушив похід 2.000 до 3.000 робітників зі Стрілецької площі через улиці Валову, Скарбків-

ску, Гродзїцьких, через Рянок, Галацку, Марійську площу, Кароля Людвика, на улицю Сикстуску до льокалю соціалістичного тов. «Sila». Між товпою несла табличі з написями: «Проч з паратом». «Zadamy 8-godzinnej pracy». «Zadamy powszechnego tajnego głosowania» і т. и. Подготовля війска розміщені на всіх головних площах і улицях міста. До тепер маніфестация відбуває ся спокійно, спокую нігде не заколочено і інтервенція поліції була злишчою. Однак не треба хвалити дня перед вечером...

— **Уличні розрухи** у Львові не скінчили ся на понеділковім вибиваню шиб. Вчера вечером повторили ся на тих самих майже улицях лише в менших розмірах. Було то коло 9. год вечером, як поліції донесено, що на Хорущині б'ють шиб. Відділ поліціантів фіякрами прайхав на місце, але тимчасом потовчено вікна при ул. Ліндого, при пл. Дембровського і ул. Хорущини і ул. Баторого. Не сіймано нікого на горячім вчинку, аж в ночи о 11. год придержано трех галапасників з камінями в руках. Всіх трех увязнено. По 11. год рух на улицях почав зменшати ся і небавом настав цілковитий спокій в словитім свом місті.

— **Збори в справі повибиваних шиб** відбули ся вчера вечером в сали магістрату. Зійшло ся двайцять кількох торговельників, яким ватовчено в понеділок вікна і урадили вибрати комісію, яка має вислати жалобу до міністерства і домагати ся винагороди за шкоди, що стали ся з вини поліції. Шкоду зроблено їм також через те що не могли цілий день торгувати а боязні перед розрухами. Коли би зайшла потреба, то комітет має відкликати ся до адміністраційного трибуналу. До комісії вибрано шп. Рідія, Ромашкача і Шміда. Потім запрошено на наради президента міста Малаховського, а п. Рідій считав его, які міри відирнято, щоб запобічи на 1. мая уличним розрухам. Президент заявив, що намісник постарав ся о спокій. Війско буде сконсігноване і всякі средства безпеченства заряджені, але радив ще вислати депутацию до намісника. Однак на прошенє зборів сам президент міста поїхав по зборах до намісника, аби просити его о зарядженя, щоба війскові відділи стояли нині на улицях.

— **Баптисти з України.** До Львова прибуло 12 «хрестителів» з України, утікаючи перед переслідованями російського уряду. Они виїхали з тою надією, що у Відні перед царем пожалують ся на російского царя, який казав їм відібрати весь ґрунт з України вимандрувало більше баптистів і перекрали ся через границю, але по дорозі прочих увязнено, а лише 12 дістало ся до Львова.

— **Напад на офіцирів в Перемишлі.** Тадея Колькевича, одного з сивобжалованих в процесі Лібермана, засуджено у Львові на 2 тижні в'язниці з постом що тижня. В наслідок відклику прокураторній висшій суду краєвий у Львові підвищив Колькевичеву кару на 4 тижні.

— **Межи Австро-Угорщиною а Мексиком** мають бути навазані дипломатичні зносини через утворене австро-угорского посольства в Мексикю. Правительство предложит делегациям видатки на утворене посольства в Мексикю на той рік, коли мексиканське посольство стане у Відні.

— **Чума в Бенґалу** лютує від двана і ширить ся що раз більше. Мешканці многих сіл і місточок повимерали цілком, трупи гинуть по хатах непохоронені, а всяке житє устало. В самім столицнім місті Калькуті умерає денно по 8000 людей.

— **Страшного діла** зі злости допустила ся М. Вельш в Сиракузе в північній Америці. Посварила ся она з своїм чоловком о якусь дрібницю, а той як всі розважні люде, нічого собі не робив з її сварки — взяв капелюх і забрав ся з дому. Тоді завзята баба, не маючи на кім пімстити ся, обидяла себе нафтою, заналіяла і наче живий смолоскип вилетіла на улицю. Побігали ся сусіди, щоба її ратувати, та не помогли вже нічого: злісниця так попекала ся, що в годину по тім Богу духа віддала.

— **Ошибка.** Минулого понеділка склала ся в Оломуцу при судовій розправі перед судьями присяжними слідуєча забавна історія, яка наробила богато сміху. Льосоване присяжних вже було відбуло ся і дванайцять судив з народу заєсли в своїх лавках, а публіка, що зійшла ся була численно на розправу, чекала вже з великим напруженем початку розправи. Предсідатель трибуналу викликуюе обжалованого; «Альберт Гіріп!» — На то встає якийсь чоловік з передньої лавки та іде перед трибунал на місце призначене для обжалованого. Предсідатель трибуналу розпочинає розправу і питає: Ви називаєте ся? — Іван Квірін — відповідає той чоловік. — Президент здивований питає того чоловіка, длячого его завівали до суду, бо здає ся, що стала ся якась ошибка. На то каже той ніби обжалованний, що він дістав завізване і показує дотичне письмо. Судия бере папір до руки, дивить ся через хвильку і стараєчесь веїма силами, щоби не розсміяти ся на голос, каже до того чоловіка: Таже Ви преці судия присяжний! — По сих словах пішов сміх по цілій сали; сміяв ся

і трибунал і присяжні і вся публіка, а бідачиско вилосований присяжний ще не міг зрозуміти, що тут стало ся так смішного, аж ему наконець пояснили, що він не потребує бути на розправі і може піти собі домів.

— **Динаміт в службі злодіїв.** Оноді настіла з Парижа дивоглядна звістка, що шайка злодіїв в бюрі «American Express Company» розбила касу динамітом. Неімовірно подію потверджують тепер дальші донесеня, які описують сей сміливий рабунок. «American Express Company» має свої бюра в партері і першім поверсі дому ч. 11 при улиці Скрітого. Молодий муриш Рішард Сеґард має сторожити в сих дворах, де находила ся також залізна каса. Коли в суботу рано перший урядник увійшов до бюра, застав незвичайний непорядок: випороженені шуфляди лежали порозкидувані, а велика касова шафа розбита в куєві. На першім поверсі віднайдено мурина який сидів немов безпритомно. Супротив поліції зізнав муриш, що він, як звичайно, замість сидіти в бюрі, пішов вечером до шинку, а відтак вернув малими дверми від улиці до бюра і поклав ся спати. Нагле він почув сильне давленє на шиї і побачив три замасковані постати, які его звязали і певно отуманили якимсь ошоломлюющим средством. Потім вже муриш не знає, що діяло ся. Оглядини виказали, що харцизи вивалили зі стіни тяжку касу, в якій була змурована, вивертлю сверлом дірку в стіні каси і вложили там динамітову патрону. Гук експлозії придавили почвірним грубим диваном, яким щільно наоколо накрили касу. Експлозивия розсадила залізні стіни і рабінники забрали 25 до 30 тисяч франків. Відтак утікли входовими дверима від улиці і всякій слід за ними провав. Замки до бюра були дуже штучні так, що годі припустити, щоба злодії могли були дістати ся до середини підробленими ключами. Дялтого поліція підозріває мурина, що він був в змові зі справцями крадіжки. Мурина арештовано.

— **Мудре теля.** Один з самбірських різників купив теля на заріє і завів его тимчасово до своєї торговлі. Але теляти страшно було дивити ся на острі ножі і постановило висвободити ся з неволі. Скочило отже до вікна, вибило скляну тафлю вартости кількадесят срібних і дістало ся на волю. Навіть стара жерова не впала би була на такий дотеп.

— **Вчинок божевільної.** З Маїнца доносять про такий страшний вчинок божевільної: Жінка поборця податкового Зена в Біліґаймі, літ 32, убила в првстуні божевільности двоє своїх дітей, девятилітню дівчинку і чотиролітнього хлопця, в той спосіб, що вхопила діти підчас коли они спали, завязала їм очі і вкинула до ями каналової і доти їх ихала назад до неї, аж доки они не подушили ся в калі; описля хотіла й сама собі в той спосіб відібрати житє, але то їй не удало ся. Під ту пору чоловіка єї не було дома.

— **Гумористичний нутик.**

Весніска.

Думи мої, думи мої,
Вилетіли ви на яр,
Як пчілок безмірні рої
Гень летять на сонця жар.

Левадами ви поплили,
Спочивали на цвітках,
З жайворонком полетіли
Й посідали на хмарках.

Та до улиці не занесли
Ні крихітки меду, ні...
Деє в красі природи щезали
Упоєні на весні.

Телеґрами.

Відень, 1. мая. Засіданє державної ради заповідає ся бурливо. Нині має зложити справозданє комісії для уділення нагани в справі Су-стерсїч-Штайн.

Кранів, 1. мая. Соціалістичні робітники устроїли віче, на яким промовляли Сулчевський і Дашинський. Похід через місто відбув ся спокійно.

Відень, 1. мая. Робітники устроїли кільканачить віч, на яких домагали ся загального, тайного права голосованя. Спокою не заколочено. — Нині пополудни і завтра рано дневники не вийдуть з виїмком «Wiener Ztg.»

Відень, 1. мая. Болгарский князь в переїзді до Софії прибув сюда incognito на короткий побут.

Відень, 1. мая. Wiener Abendpost доносить, що заповіджена редукция австро-угорского воєнного відділу в Китаю вже наступила. Іменно відділ в Пекині зредуковано до 300 людей, а Тьєнсіні до 30 людей.

Прага, 1. мая. Вчера відбув ся доповідню-

чий вибір посла до державної ради на місце Кльофаха в окрузі Сміхів—Клядно. При першій голосованню одержали: др. Енгель 108, народний-соціаліст Хоц 280, а соціаліст Немец 240 голосів. При тівійшій виборі Немец одержав 240, а Хоц 359 голосів і тим самим став вибраним послом.

Петербург, 1. мая. «Россія» доносить про слідуєчі проєкти реформи середніх шкіл: гімназії мають перемінити ся на 7-ми класові, греку мають зовсім викинути, а латини вчити лише в чотирох висших класах.

Царгород, 1. мая. Надходять непокоячі вісти з Ємена. Шейк Годайди обвістив себе калифом і ударив на турецьку залогу. Повстанці узброєні в карабіни нової системи.

Льондон, 1. мая. Палата громад прийняла резолюцію за заведедем мита від цукру.

Пекін, 1. мая. Губернатор провінції Шансі телеграфував Лігунгчанови, що 3.000 Французів і 2.000 узброєних Китайців-християн знаходять ся в області провінції Шансі і всюди викликають замішавє і нужду.

Льондон, 1. мая. Комісія, зложена задля

розслідження претенсії чужинців, видалених з полудневої Африки, розпочала свою працю. В імени австро-угорського правительства взяв уділ в нарадах генеральний консуль Стокінгер.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Львівський курс з дня 1. мая.
За 100 ср. рублів платять 254— К. ждають 255— К.
за 10 марок 117.50 „ „ 117.75 „
за 20 франків 19.16 „ „ 19.18 „
(Річний банк у Львові).

Пшениця готова 7.80—8.00. Пшениця на речинець 7.40—7.80. Жито готове 6.80—7.00. Жито на речинець 6.80—6.75. Овес на обрїк 6.50—6.80. Овес на речинець 6.40—6.80. Ячмінь на пашу 5.50—5.75. Ячмінь броварн. 6.50—7.00 Рїпак новий 11.00—11.50. Львянка. — — — — — Горох на пашу 6.75—7. —. Горох до вареня 7.50—12. —. Вика 8.50—9. —. Бобик 6.30—6.60. Гречка 7.50—8.00. Кукурудза стара 6.00—6.20. Кукурудза нова — — — — — Хміль за 56 клг. — — — — — Конюшина червона 40— — 55— —. Конюшина

біла 40.— — 75— Конюшина шведска 60 — — 90— Тимотка 20— — 25—.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.
Програма від 1. до 16. мая 1901.

При співучасті військової музики 24. п. п.
1) Катруся Bartho, перша танцерка з театру «Metropolitan», опера House в Новім Йорку. 2) The Cleos, комічна подія у воздуху. 3) Трупа Largarg, славні акробати. 4) Rigo Lajos, надворний музикант. 5) Les 5 Etoiles du Nord, данський квінтет. 6) Fantoches Parisiens Mole, париский театр маріонеток. 7) Les 6 Romoneves, трансформаційний секстет. 8) Albany, універсальний артист. 9) Elle Florentine, костюмова субретка, яко мотиль. 10) The Klick's, сензаційна збірка комічних подій. 11) Lez Geraldinos, париский дует.

Що дня велике представлєнє. В неділю і свята два представлєня. Що п'ятниці High Life представлєнє. Білети вчасійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Адвокат
др. Федак
перенїс свою канцелярію на
ул. Сикстуску ч 48.

Дешевим і гарним дарунком
при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат
Картини: Верещагіна, Шевченко в домовині і Сластьона, Шевченкова могила.
Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнє
„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвїти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечєє будинки і всі предмети движимї против огневих шкїд.

«Дністер» припоручили Преосвящ. Ординарїати Всєч. Духовєвєству і вірним всім трєх Впархїй.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	811.540 кор. 11 сот.	разом 520.406 кор. 65 сот.
Резерва премїї	171.942 „ — „	
Резерва спеціальна	6.000 „ — „	
Фонд емерїтальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи «Дністра» умірковані. Надвїзка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премїї.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно в присутності Делегата і 2 членів.

Полїси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк кравчий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенї, Терєбовлї, Залїцках, Городку і Богородчанам.

НА ЖИТЄ треба обезпечити ся тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Краковї; з таких обезпечєнє через «Дністер» їде часть провізїї на рускі публичні добродїїні ціли; полїси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрєстностях, де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор. провізїї.
Зголошєнє о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра»

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На житє обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова		
посп.	особ.			посп.	особ.			
приходить о годинї				відходить о годинї				
	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	1:55	6:25	до	Станиславова, Пдвисокого, Потутор	
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галац), Гусятина	2:08	6:30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:46	з	Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк		6:43	»	» дв. Підзамче	
	7:45	з	Янова		6:35	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:40	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до	Кракова (Відня, Варшави), Берлина	
	8:00	»	» на дв. головний	2:55	9:00	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер. до Янова)	
	8:10	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Слюка		9:15	до	Янова	
	8:15	з	Сокала, Рави рускої		9:25	до	Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Під.	
1:35	8:50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина		9:42	»	» дв. гол.	
	11:45	з	Ряшова, Любачова, Самбора	2:40	10:20	до	Сокала, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	11:55	зі	Станиславова (Керсеме, Потутор)		10:25	до	Чернівців,	
	12:55	з	Янова		1:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
	1:10	зі	Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		2:15	до	Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята	
	3:14	з	Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.		3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	4:40	зі	Самбора, Борислава, Стрия		3:15	до	Янова шоденно від 16. мая до 30. вер.	
2:20	5:11	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Під.		3:26	до	Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
2:35	5:35	»	» » на дв. голов.		3:30	до	Ряшеца, Хирова, Любачова	
	5:50	з	Кракова					
1:45	5:40	з	Чернівців, Іцкан					
	6:00	з	Сокала, Белзця і Любачова					
НІЧ								
	7:36	з	Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	12:45	6:10	до	Станиславова	
	8:50	з	Лавочного від 16. мая до 15. вересня шод.		6:20	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:41	з	Янова від 1. мая до 15. вер. шоденно		6:30	до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б.	
	9:20	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)				а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 шоденно	
					6:35	до	Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
	8:40				7:10	до	Тернополя, Бродів дворець головний	
	2:31	9:50	з	Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розадова		7:32	дворець Підзамче	
	12:15	9:40	з	Чернівців, Букарешту,		7:25	до	Сокала і Рави рускої
		10:20	з	Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша		7:52	до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		10:20	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Під.		9:30	до	Янова від 1. мая до 15. вересня
		10:02	»	» на дв. голов.	2:51	10:30	до	Чернівців і Іцкан
		3:12	з	Підволочиск Копичинь на дв. Підзамче		11:00	до	Кракова, Відня, Варшави
		3:35	»	» на дворець головний		11:10	до	Підволочиск, Бродів дв. голов. і
						11:32	»	» дв. Підз.
						4:15	до	Кракова, Відня, Берлина, Самбора
						4:45	до	Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.

ЗАМІТКА: Гога нічка числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскїй різнять ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залїзниць держ. (Львів, ул. Краснїцких ч. 5) удїляє пояснєнє в справах залїзничих, продає білети всякого рода і розкладї їзд.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку
Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшїм курсі денним не числячи ніякої провізїї.